

Dopady dezinformačních operací v České republice

Shrnutí specializovaného sociologického šetření agentury STEM

Jakub Janda

Vedoucí programu Kremlin Watch

Zástupce ředitele think-tanku Evropské hodnoty

Markéta Blažejovská

Socioložka think-tanku Evropské hodnoty

Jakub Vlasák

Analytik programu Kremlin Watch

Kremlin Watch je strategický program think-tanku Evropské hodnoty, který má za cíl rozkrývat a čelit jednotlivým nástrojům hybridní války Ruské federace zaměřené proti liberálně-demokratickému systému.

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ:

Čtvrtina Čechů věří dezinformacím a dezinformačním projektům. Tito lidé vnímají hrozby odlišně, vidí Rusko častěji jako spojence a zpochybňují či odmítají geopolitickou příslušnost České republiky k Západu.

- 25,5 % Čechů věří dezinformacím
- 24,5 % věří alternativním (dezinformačním) médiím více než tradičním¹

I přes minimální angažmá USA v Sýrii polovina Čechů věří, že za syrské uprchlíky jsou zodpovědné USA. Vytvoření tohoto dojmu je evidentním cílem pro-kremelských dezinformačních operací.

- 50,2 % české veřejnosti si myslí, že za stovky tisíc syrských uprchlíků, kteří přicházejí do Evropy, nesou zodpovědnost Spojené státy
- 28,3 % Čechů si myslí, že ruský vojenský zásah v Sýrii pomáhá řešit evropskou migrační krizi

Manipulace veřejnosti je úspěšná i v případě dezinformací o dění na Ukrajině. Skoro čtyři z deseti Čechů za ukrajinskou krizi viní USA, přestože jsou to ruská vojska, která okupují část území Ukrajiny.

- 38 % respondentů si myslí, že ukrajinská krize byla způsobena USA a NATO.
- 30,6 % respondentů, kteří věří tomu, že fašistické síly mají klíčový vliv na ukrajinskou vládu.

Pouze pětina obyvatel věří lži Moskvy, že na Ukrajině neoperují organizované ruské vojenské síly. Navzdory tvrzení prezidenta Miloše Zemana.

- 19,6 % si myslí, že organizované ruské síly neoperují na Ukrajině.

Zhruba polovina obyvatel chce, aby Česká republika byla „mezi Západem a Východem“. Čtyři z deseti Čechů by radši neutralitu, než členství v NATO.

¹ Respondentům byly poskytnuty příklady tradičních médií (například Česká televize, Český rozhlas či deníky Právo nebo Hospodářské noviny) a „alternativních médií“, u kterých lze prokázat šíření dezinformací (například Parlamentní listy, AC24.cz, PrvníZprávy.cz). O dezinformačních projektech lze nalézt více na www.dezinformatori.cz.

- 48,3 % zvolilo pozici mezi Západem a Východem.
- Když byli respondenti dotázáni, zda je členství v NATO dobré nebo špatné, pouze 17,3 % zvolilo druhou možnost. Ale jakmile se objevilo slovo neutralita, silných 39,4 % odpovědělo, že by byla lepší než NATO. Můžeme očekávat užití této teze dezinformačními operacemi, na Slovensku je již používána.

Pouze necelá třetina Čechů považuje členství v EU za dobrou věc. Čtyři z deseti nejsou rozhodnutí, zda je EU dobrá nebo špatná věc, to znamená, že například v případě referenda o vystoupení můžeme očekávat, že by se rozhodovali až během kampaně. Ta může být silně ovlivněna dezinformačními operacemi. Proszazování referenda o vystoupení z EU sledujeme od krajní pravice, krajní levice a od prezidenta České republiky.

- Pouze 31,5 % dotázaných považuje členství v EU za dobrou věc.
- Pokud by se konalo referendum o vystoupení ČR z EU, 40,6 % lidí by se s největší pravděpodobností rozhodlo až na základě kampaně probíhající před referendem.

Členství v NATO má silnou podporu, stavba alianční infrastruktury je nyní odmítána, nicméně čtyři z deseti Čechů by ji podpořili.

- 55,6 % veřejnosti nesouhlasí s tím, aby NATO mohlo budovat v zemi svou infrastrukturu, 39,1 % souhlasí.
- 68,5 % dotázaných souhlasí s tím, že NATO je důležité pro bezpečnost naší země.

O sociologickém šetření

Agentura STEM provedla průzkum na reprezentativním vzorku 1061 respondentů. Bylo testováno, do jaké míry veřejnost věří v dezinformace šířené pro-kremelskými, tzv. "alternativními" médii. Na základě těchto údajů byl autory této zprávy vytvořen Dezinformační Index.

Datový soubor je výsledkem reprezentativního průzkumu mezi obyvateli České republiky staršími 18 let. Vzorkovací kvóta byla aplikována s kritérii pohlaví, věku, vzdělání a bydliště. Byly použity dvě face-to-face dotazování techniky - PAPI (753 respondentů) a CAPI (308 respondentů). Na výzkumu spolupracovalo 302 tazatelů. Celkem 1061 respondentů bylo dotazováno. Soubor dat byl vážený dle minulých voleb do české Poslanecké sněmovny. Tento průzkum byl prováděn od 13. do 21. června 2016.

Sociologické šetření proběhlo v rámci projektu se Slovenskou atlantickou komisí pod názvem GLOBSEC Trends.

DETAILNÍ VÝSLEDKY A INTERPRETACE

GEOPOLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

H1. V naší společnosti se v poslední době velmi diskutuje o geopolitickém a civilizačním začlenění ČR. Chcete, aby Česká republika:

	%
<i>Byla součástí Západu</i>	30,0
<i>Stála někde uprostřed mezi Západem a Východem</i>	48,3
<i>Byla součástí Východu</i>	3,7
<i>Neví</i>	18,0
<i>Celkem</i>	100

V první otázce byli respondenti požádáni, aby identifikovali, jaké je podle nich preferované civilizační začlenění České republiky. Výsledky byly následující – 30 % si vybralo Západ, 3,7 % Východ a **48,3 % zvolilo pozici mezi Západem a Východem**. Samozřejmě pro tyto výsledky existují různé příčiny (jako je historická česká nechuť vůči vojenským paktům obecně²), přesto si myslíme, že pozice „mezi“ odpovídá cílům prokremelských dezinformačních kampaní a jejich podvratnému narativu: „*Nevěřte nikomu. Když ne Rusku, tak ani Západu.*“ Právě na tuto skupinu je dezinformačními operacemi mířeno.

H2. Se kterými státy by podle Vás měla ČR mít co nejbližší vztahy? Vyjmenujte prosím maximálně tři státy. (multiple response)

	N	%
<i>Slovensko</i>	670	63,1
<i>Německo</i>	536	50,5
<i>Rakousko</i>	418	39,4
<i>Polsko</i>	334	31,5
<i>Rusko</i>	207	19,5
<i>Velká Británie</i>	153	14,4
<i>USA</i>	131	12,3
<i>Maďarsko</i>	105	9,9
<i>Francie</i>	78	7,3
<i>Čína</i>	69	6,5%
<i>Itálie</i>	13	1,2%
<i>Jiný stát</i>	129	12,1%
<i>Neví</i>	34	3,2%

² Dále například v: Daniel Kunštát, Jan Červenka, Martin Ďurdovič, Paulína Tabery, Jiří Vinopal. 2014. 25 let české demokracie očima veřejnosti. Praha: Nakladatelství Academia. 301 s. ISBN 978-80-200-2465-7.

Pokud jde o země, s nimiž by Česká republika měla mít nejbližší vztahy, průzkum ukazuje, že za Slovenskem, se kterým se tradičně těší výjimečným vztahům, a sousedními Německem, Rakouskem a Polskem, stojí Rusko (19,5 %), které předběhlo Spojené státy (12,3%) i velké demokracie západní Evropy (Velká Británie, Francie).

H3. Jaký je Váš názor na členství ČR v následujících uskupeních? Je to:

	<i>Evropská unie</i>	<i>NATO</i>	<i>Organizace spojených národů</i>	<i>Visegrádská čtyřka (V4)</i>
<i>Dobrá věc</i>	31.5	43.7	56.1	54.1
<i>Špatná věc</i>	23.8	17.3	8.5	6.5
<i>Ani dobrá, ani špatná věc</i>	40.6	30.1	26.5	25.6
<i>Neví</i>	4.1	8.9	9.0	13.8
<i>Celkem</i>	100	100	100	100

Názor české veřejnosti na **členství v Evropské unii je poměrně ponurý. Pouze 31,5 % dotázaných ji považuje za dobrou věc**, což je méně než v případě NATO, OSN a Visegrádské skupiny (poslední dvě organizace jsou podstatně méně kontroverzní). Mnoho lidí nepovažuje členství v EU a NATO ani za dobré, ani za špatné (40,6 % a 30,1 %).

Podle dat CVVM v průběhu roku 2015 zásadně klesala důvěra u organizací EU, NATO a OSN. Důvěra v NATO klesla podle CVVM v průběhu roku 2015 z 62 na 50 procent. (Spokojeno s členstvím bylo v lednu 2016 56 % lidí.) Přes kolísání dosahovala ještě v lednu 2015 důvěra v EU 52 procent, ale o rok později se propadla na 37 procent. Ovšem také u OSN klesla důvěra z 68 na 53 procent ve stejném období.³

Míra nerozhodnutých u otázky, zda EU je dobrá nebo špatná věc, je znepokojivá, protože pokud by se konalo referendum o vystoupení ČR z EU, těchto 40,6 % lidí by se s největší pravděpodobností rozhodlo až na základě kampaně probíhající před referendem. Z evropských zkušeností víme, že samotná kampaň může být silně manipulována dezinformačními operacemi, které v ČR mají i podle BIS⁴ dostatečně připravenou infrastrukturu. České členství v EU by v tomto případě mohlo být ohroženo také kvůli prokremelským dezinformačním snahám, které jsou proti němu cíleny.

³ Centrum pro výzkum veřejného mínění. Důvěra v evropské a mezinárodní instituce. 2016. Dostupné z <http://www.soc.cas.cz/aktuality/tiskove-zpravy>

⁴ Výroční zpráva BIS za rok 2015, Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocní-zprava890a.html?ArticleID=1104>

Opět existují různé důvody pro nízkou úroveň podpory členství v EU, jako je dlouhodobá dominance euroskeptického diskurzu, nebo spojování migrace se členstvím v EU, nicméně je faktem, že cílem prokremelských dezinformačních kampaní je, aby Česká republika vážně přemýšlela o ukončení členství v EU, a potenciálně organizaci skutečně opustila.

HROZBY, NATO A ČESKÁ REPUBLIKA

H6. Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky?

	<i>Rozhodně nesouhlasím</i>	<i>Spíše nesouhlasím</i>	<i>Spíše souhlasím</i>	<i>Zcela souhlasím</i>	<i>Neví</i>	<i>Celkem</i>
<i>Členství ČR v NATO je důležité pro naši bezpečnost.</i>	7.2	18.7	34.3	34.2	5.6	100
<i>ČR by měla umožnit, aby NATO na českém území budovalo svá zařízení.</i>	25.6	30.0	27.8	11.3	5.3	100
<i>Pokud by byl některý členský stát NATO napaden, měla by se ČR spolu s dalšími členskými státy podílet na jeho obraně.</i>	8.2	16.7	42.3	25.4	7.4	100
<i>Pokud by byly pobaltské státy napadeny Ruskem, měla by se Armáda ČR zapojit do jejich obrany.</i>	16.5	24.9	31.1	15.9	11.6	100

Je důležité sledovat postoj k umístování struktur NATO na českém území. **55,6 % veřejnosti nesouhlasí s tím, aby NATO mohlo budovat v zemi svou infrastrukturu, 39,1 % souhlasí.** Na druhou stranu, 68,5 % dotázaných souhlasí s tím, že NATO je důležité pro bezpečnost naší země.

25,4 % českých občanů zcela souhlasí s tím, že by Česká republika měla chránit napadený členský stát NATO společně s ostatními členskými státy NATO. 42,3 % spíše souhlasí, což činí podporu poměrně silnou. Ale když byli respondenti dotázáni na konkrétní scénář, při kterém Rusko zahajuje útok na pobaltské státy, podpora klesá a odpor roste na 16,5 % zcela nesouhlasících s českou účastí a 24,9 % spíše nesouhlasících.

Zatímco 67,7 % Čechů říká, že pokud by země NATO byla vojensky napadena, Česká republika by se měla spolu s dalšími členy podílet na její obraně, pouze 47 % tvrdí, že by se Armáda České republiky měla podílet na obraně pobaltských států, pokud by byly napadeny Ruskem. To představuje **rozdíl 20,7 % mezi kolektivní obranou obecně a explicitním příkladem obrany pobaltského státu proti ruské agresi.**

H4. Proč si myslíte, že členství ČR v NATO je dobrá věc? Uveďte prosím Vaše hlavní argumenty a důvody, proč si to myslíte.

	%
<i>Bezpečnost, záruka pro naši zemi</i>	28.5
<i>Ochrana při napadení</i>	26.2
<i>Společná vojenská ochrana</i>	16.2
<i>Společná síla</i>	16.0
<i>Ochrana hranic</i>	2.8
<i>Jiná odpověď</i>	6.2
<i>Neví</i>	4.1

(N=464)

H5. Proč si myslíte, že členství ČR v NATO je špatná věc? Uveďte prosím Vaše hlavní argumenty a důvody, proč si to myslíte.

	%
<i>Vysoké finanční náklady</i>	10.2
<i>Povinná účast vojáků v konfliktech</i>	8.2
<i>Ztráta samostatnosti</i>	19.0
<i>NATO jako agresor, kritika NATO</i>	19.7
<i>Nedůvěra, nesouhlas s vojen. organizacemi</i>	8.2
<i>Neutralita je lepší</i>	4.4
<i>Jiná odpověď</i>	19.5
<i>Neví</i>	10.7

(N=184)

Důvody, proč lidé považují členství v NATO za dobrou věc, jsou překvapivě v souladu s reálnými funkcemi organizace. Respondenti uvedli, že hlavní výhody představuje bezpečnost, ochrana při napadení a společná vojenská ochrana. Na druhou stranu, když byli v otevřené otázce dotázáni, proč je členství v NATO špatná věc, objevily se konspirační a dezinformační argumentace. Příkladem jsou

odpovědi jako ztráta samostatnosti či NATO jako agresivní organizace, zmiňované těmi, kteří jsou proti NATO. Účast českých vojáků na misích je považována za negativní aspekt členství v NATO pouze 8,2 % populace.

H7. Které hrozby, ohrožení jsou dnes pro náš stát nejzávažnější? Vyjmenujte prosím maximálně tři. (multiple response)

	N	%
<i>Uprchlíci, migranti</i>	532	50,2
<i>Terorismus, útoky, atentáty</i>	440	41,5
<i>Islámský fundamentalismus</i>	223	21,0
<i>Rusko, ohrožení z Východu</i>	190	17,9
<i>Přírodní katastrofy, klimatické změny</i>	72	6,8
<i>Kriminalita, organizovaný zločin, korupce</i>	69	6,5
<i>Válečný konflikt, napadení</i>	66	6,2
<i>Ekonomická krize, chudoba</i>	59	5,6
<i>Problémy domácí politiky</i>	55	5,1
<i>USA</i>	48	4,5
<i>Politický názorový extremismus</i>	32	3,0
<i>Zbraně hromadného ničení</i>	28	2,6
<i>Nadvláda ze strany Německa</i>	25	2,4
<i>Jiný</i>	256	24,1
<i>Neví</i>	67	6,3

Veřejnost považuje uprchlíky a migranty (50,2 %) za nejzávažnější současnou hrozbu pro náš stát. Terorismus (41,5 %) těsně následuje s islámským fundamentalismem na třetím místě (21 %). Rusko a hrozba z Východu je čtvrtou nejzávažnější hrozbou se 17,9 %.

DEZINFORMACE A DŮVĚRA V MÉDIA

H8. V současnosti jsou i v ČR odlišné názory na to, zda občané dostávají kvalitní informace o světových událostech, nebo zda jsou důležité věci lidem zatajovány. Přečtu Vám nyní dvojici výroků, vyberte, který z nich je Vám bližší.

A. Věřím více tradičním médiím (jako jsou například Česká televize, Český rozhlas či deníky Právo nebo Hospodářské noviny)

B. Věřím více alternativním médiím (jako jsou například Parlamentní listy, AC24.cz, PrvníZpravy.cz)

	%
Jednoznačně výrok A	27.2
Spíše výrok A	31.8
Spíše výrok B	15.2
Jednoznačně výrok B	9.3
Nevím	16.5
Celkem	100

Za účelem otestování důvěry v média byli respondenti dotázáni, zda věří tradičním nebo alternativním médiím (s příklady předních českých médií publikujících dezinformační obsah). 59 % nadále více věří tradičním médiím, 16,5 % je nerozhodnuto a značných 24,5 % důvěřuje alternativním médiím více než tradičním. Očekává se, že počet lidí, kteří nedůvěřují tradičním médiím, poroste, jelikož mainstreamová média jsou jedním z klíčových cílů prokemelských dezinformačních snah.

H9. Do jaké míry věříte nebo nevěříte následujícím výrokům?

	Rozhodně nevěřím	Spíše nevěřím	Spíše věřím	Jednoznačně věřím	Nevím	Celkem
Neutralita by ČR zaručila bezpečnost lépe než členství v NATO.	14.9	36.9	24.6	14.8	8.9	100
NATO staví slovanské národy proti sobě.	15.8	42.5	21.9	10.7	9.1	100
Spojené státy americké prostřednictvím NATO ovládají státy jako ČR, my tam plníme jejich vůli.	8.6	27.7	39.1	18.7	5.9	100
NATO je agresivní spolek, který je hrozbou pro ostatní státy (například Rusko).	18.5	36.7	24.0	12.2	8.6	100

<i>Rozšiřování NATO je porušením slibu vůči Rusku.</i>	15.2	32.1	20.9	11.6	20.3	100
<i>Česká republika dává na obranu příliš mnoho peněz.</i>	15.5	36.8	22.2	12.8	12.7	100
<i>Za krizi na Ukrajině je zodpovědné NATO a Spojené státy americké.</i>	18.0	30.8	23.5	14.5	13.1	100
<i>Ukrajina je v ruské sféře vlivu, Rusko má právo spolurozhodovat o její budoucnosti.</i>	31.0	30.6	22.5	5.2	10.7	100
<i>Na rozhodování ukrajinské vlády v posledních dvou letech mají zásadní vliv fašistické síly.</i>	17.2	32.0	23.4	7.2	20.3	100
<i>Na východní Ukrajině působí organizované vojenské síly a vojenská technika Ruské federace.</i>	3.3	14.3	43.3	19.0	20.2	100
<i>Za příchod státisíců syrských uprchlíků do Evropy nesou vinu Spojené státy americké.</i>	11.9	26.4	28.2	22.0	11.5	100

Důležité poznatky přinesly odpovědi na otázku, zda by neutralita zajistila naši bezpečnost lépe než NATO. Když byli respondenti předtím dotázáni, zda je členství v NATO dobré nebo špatné, pouze 17,3 % zvolilo druhou možnost. **Ale jakmile se objevilo slovo neutralita, silných 39,4 % odpovědělo, že by byla lepší než NATO.** Neutralita jako lepší alternativa NATO je široce používána jako kremelský narativ v médiích, jehož další rozšiřování se očekává.

Představa, že USA prostřednictvím NATO kontroluje státy, jako je Česká republika, je znepokojivě převládající, s 57,8 % respondenty věřícími tomuto tvrzení. 31,5 % věří, že rozšiřování NATO představuje porušení slibu Rusku nerozšiřovat se (který ve skutečnosti nebyl nikdy oficiálně dán). Tento argument je čistě vytvořenou dezinformací šířenou Kremlem, která zjevně funguje.

Dalším podobným příkladem je zjištění, že 38 % respondentů si myslí, že ukrajinská krize byla způsobena USA a NATO. Stejně tak 30,6 % respondentů, kteří věří tomu, že fašistické síly mají klíčový vliv na ukrajinskou vládu. Velmi vysoký podíl 50,2 % veřejnosti si myslí, že za stovky tisíc syrských uprchlíků přicházejících do Evropy nesou vinu Spojené státy. Tento lživý narativ je jádrem prokremelského dezinformačního diskurzu, zejména v česko- a slovensko-jazyčném prostoru. Je namístě vyhodnotit tento dezinformační narativ jako úspěšný, jelikož přesvědčil signifikantní část české společnosti o zprávách, které nejsou fakticky správné. Na druhou stranu, **pouze 19,6 % si myslí, že**

organizované ruské síly neoperují na Ukrajině, přestože jsme i v českém prostoru mohli sledovat intenzivní snahy přesvědčit veřejnost, že organizovaná ruská intervence na Ukrajině neprobíhá.

DEZINFORMAČNÍ INDEX

Dezinformační index měří, do jaké míry jsou respondenti „dezinformováni“, tj. do jaké míry věří nepravdivým výrokům, které se opakovaně objevují na pro-kremelských webech a v komunikaci Ruska. Index jsme konstruovali z baterie devíti otázek (viz H9), kde jsme vzájemnou provázanost (korelaci), a tedy vhodnost pro konstrukci indexu, ověřili skrze faktorovou analýzu. Dezinformační index tedy vyjadřuje součet skóre ze všech těchto otázek. Pohybuje se na škále 1 - 5, kde 1 znamená zcela dezinformován a 5 znamená zcela informován. Skóre hodnotíme následovně:

Skóre	
1 – 2.49	Dezinformován
2.5 – 3.49	Nemá dostatek informací
3.5 – 5	Informován

Podle indexu je 25.5 % populace dezinformováno, 35.6 % nemá dostatek informací a 38.9 % lze považovat za informované. Data také ukazují, že preferování alternativních médií ovlivňuje podporu pro vykonstruované dezinformační mýty.

	<i>Dezinformován</i>	<i>Nemá dostatek informací</i>	<i>Informován</i>
<i>Tradiční média</i>	19.5 %	35.1 %	45.4 %
<i>Alternativní média</i>	39.6 %	31.2 %	29.2 %
<i>Neví</i>	26.2 %	43.4 %	30.1 %
<i>Celkem</i>	25.6 %	35.5 %	38.9 %

Mezi těmi, kdo důvěřují alternativním médiím, je dezinformovaných podle indexu 39,6 %, oproti 19,5 % u tradičních médií. Informovaných je naopak u tradičních médií 45,5 %, zatímco u alternativních médií 29,2 %. Procento těch, kteří nemají dostatek informací, je zhruba stejné.

Obecně ovšem můžeme konstatovat, že důvěra v dezinformační výroky je vysoká rovněž u těch, kteří se přihlásili k tradičním médiím. Uvedená skóre rozhodně nelze hodnotit jako příznivá.

Málo významný je vliv pohlaví - muži jsou o něco málo častěji informováni i dezinformováni, ženy častěji spadají do kategorie „Neví“. Významnější vliv má potom věk. Mezi 18 - 29 let je nejméně dezinformovaných (19,6 %), ale také nejvíce těch, kterým informace úplně chybí (40,2%). Nejlépe informovaní jsou lidé mezi 30 a 44 lety (43,5 %), nejvíce dezinformovaných je mezi staršími 60 let (31,4%). A vliv má také vzdělání. Nejlépe informovaní jsou vysokoškoláci (47,7 %), kde dezinformovaných je 20,1 %. Naopak mezi lidmi se základním vzděláním je dezinformovaných 30,4 %, ale ještě mnohem častěji jim informace chybí (40,9%).

Preference alternativních médií má vliv na vnímání hrozeb. Důvěra v pro-ruská média zvyšuje obavy z uprchlíků a migrace, z problémů v domácí politice, obavy z USA, EU a Německa. Naopak snižuje obavy z terorismu, Ruska, válečných konfliktů a napadení.

Důvěra v alternativní media má také vliv na vnímání Ruska jako spojence, nízkou podporu geopolitického napojení České republiky na Západ a přesvědčení o tom, že neutralita by zajistila bezpečnost České republiky lépe než členství v NATO.

ROLE SPOJENÝCH STÁTŮ A RUSKA

H10. Vnímáte úlohu Spojených států amerických v Evropě a ve světě pozitivně nebo negativně?

	%
<i>Rozhodně pozitivně</i>	4.0
<i>Spíše pozitivně</i>	30.8
<i>Spíše negativně</i>	32.2
<i>Rozhodně negativně</i>	19.0
<i>Nevím</i>	14.0
<i>Celkem</i>	100

Na otázku, zda vidí roli USA v Evropě negativně či pozitivně, odpověděly rozhodně pozitivně pouze 4 % respondentů, 19 % rozhodně negativně, 30,8 % spíše pozitivně a 32,2 % spíše negativně.

Když CVVM sledovalo do roku 2012 "postoj k zahraniční politice USA" - kontinuálně se postoj veřejnosti zlepšoval od 62 % negativních v roce 2003 až na 25 % negativních v roce 2012.

H11. Myslíte si, že vojenské zásahy Ruska v Sýrii pomáhají řešit evropskou migrační krizi?

	%
<i>Určitě ano</i>	7.1
<i>Spíše ano</i>	21.1
<i>Spíše ne</i>	33.0
<i>Určitě ne</i>	20.5
<i>Nevím</i>	18.2
<i>Celkem</i>	100

Většina populace (53,5 %) si myslí, že zapojení Ruska v Sýrii nepomáhá vyřešit evropskou migrační krizi, a 28,2 % si myslí opak. Opět platí, že odpovědi této čtvrtiny zapadají do prokremelského dezinformačního narativu, že Rusko bojuje v Sýrii s Islámským státem. A to navzdory mnoha faktickým důkazům ukazujícím, že hlavní část ruského zapojení v Sýrii není cílena na boj proti Islámskému státu.

Líbí se Vám, co děláme?

Podpořte nás! Naše práce je možná jen díky darům lidí, jako jste Vy.

Můžete využít tento formulář: www.evropskehodnoty.cz/o-nas/dekujeme

Nebo můžete poslat svůj dar přímo na transparentní účet Evropských hodnot: 2300405420/2010.

Vyberte si program, který chcete přímo podpořit:

- Analytický tým - AT
- Iniciativa pro evropské hodnoty – IEH
- Kremlin Watch - KW
- Program pro soudržnou společnost – PSS

Nebo můžete podpořit naši práci obecně: Podporujeme Evropské hodnoty - PEH

Do zprávy pro příjemce uveďte DAR_program + Vaše jméno a příjmení a zašlete nám e-mail s Vašimi osobními údaji pro potvrzení o daru na: dary@evropskehodnoty.cz

© **Evropské hodnoty z.s. 2016**

Think-tank Evropské hodnoty je nevládní odborná instituce bránící liberální demokracii.

Naší vizí je svobodné, bezpečné a prosperující Česko ve střední Evropě, která je pevnou součástí Západu.

Pomáháme čelit agresivním režimům, radikalizaci uvnitř společnosti, šíření autoritářských tendencí a extrémistických ideologií včetně islamismu.

Politikům předkládáme odborná doporučení a systematicky sledujeme a hodnotíme jejich práci. Za základní prvky vysoké politické kultury považujeme aktivní občany, zodpovědné politiky a soudržnou společnost, která sdílí hodnoty svobody a demokracie.

Od roku 2005 se jako nevládní nezisková organizace, která není spojena s žádnou politickou stranou, věnujeme výzkumné a vzdělávací činnosti. Vedle vydávání odborných publikací a komentářů pro média, pořádáme konference, semináře a školení pro odbornou i širší veřejnost. Na svých akcích zprostředkováváme dialog mezi politiky, odborníky, novináři, podnikateli i studenty.

THINK-TANK EVROPSKÉ HODNOTY

Vlkova 36, 130 00 Praha 3

info@evropskehodnoty.cz

www.evropskehodnoty.cz

facebook.com/Evropskehodnoty